

[Hagen Hagensen]

om dagpengesagen 8. november 1984 sagde – Folketingstidende 1984–85, sp. 1658:

»En minister har ansvar for hele sit fagområde og departement og de direktorater, der er knyttet dertil. De skal give ham det fornødne grundlag for at handle. Men en minister må også selv sørge for at få nøje kendskab til vigtige sager. Dette siges på baggrund af, at den daværende arbejdsminister i august 1980 blev orienteret om rigsrevisors beretning, men ikke gjorde sig bekendt med det materielle indhold deraf, skønt han fik at vide, at beretningen kunne give anledning til politisk interesse.«

Det er de forhold, der nu – belyst gennem alt det materiale, vi har – ligger til behandling i udvalget for forretningsordenen, hvortil jeg går ud fra at det forslag, vi nu drøfter, også vil blive henvist. Det må siges, at dette forslag naturligt finder sin videre behandling i forbindelse med den bedømmelse, vi foretager af de andre forhold.

Jeg skal til slut blot sige, at ministerens ansvar gælder fra den dag, han bliver minister, til den dag, han hører op med at være det. Jeg henviser til, hvad ministeren sagde om den forsigtighed, man skal vise med at rejse tiltale i enhver sag. Det gælder naturligvis også sager ved rigsretten.

På baggrund af det her sagte vil vi gå ind i en behandling og overvejelse af dette forslag i forbindelse med sagerne i øvrigt.

Björn Elmquist (V):

Det er 9–10 måneder siden, vi havde denne sag, forskudsudbetalinger på dagpengeområdet, på dagsordenen her i folketinget, og den 15. februar 1985 besluttede et flertal her i salen, at en kommissionsdomstol skulle bedømme hele sagen, som det hed i dagsordenen »med henblik på, at et eventuelt retligt ansvar kan placeres«. Derfor opfordrede folketinget regeringen til at drage omsorg for, at der blev nedsat en kommissionsdomstol med henblik på at klarlægge disse forhold hurtigst muligt.

Nu har vi beretningen fra kommissionsdomstolen. Den er kommet hurtigt, og den er klar. Jeg vil ved denne lejlighed gerne takke såvel justitsministeren som kommissionsdomstolen for det stykke arbejde, der er udført. Her er handlet hurtigt, og her er handlet effektivt. Vi havde i forvejen landsdommer

Niels Larsens redegørelse. Den var fremragende, den var grundig og absolut tjenlig, men den kunne naturligvis, vil jeg næsten sige, ikke komme hele vejen rundt i dette første forsøg, som landsdommerens redegørelse jo var.

Kommissionsdomstolens beretning er så klar og tydelig, at mit parti i dag føler tilfredshed ved, at folketinget den 15. februar 1985 traf beslutning om at opfordre ministeren til at nedsætte kommissionsdomstolen. Det forekommer os i dag soleklart, at det var en rigtig beslutning, som ved den beretning, vi har i dag, har bragt os videre. Ministeren har allerede redegjort for kommissionsdomstolens konklusioner, nemlig at der for så vidt angår embedsmænd i de nævnte institutioner ikke er noget ansvar at placere, at der for en gruppe af ministre heller ikke er noget ansvar at placere, hvorimod folketinget for de to sidste arbejdsministre, hr. Svend Auken og fru Grethe Fenger Møller, skal tage stilling til, om der er begået fejl. Vi mener, at det står helt klart i redegørelsen, at der er en væsensforskel i de fejl, der er begået af de to ministre, men at det er folketingets opgave at se nærmere derpå.

Det har justitsministeren gjort klart for os, og han har i den forbindelse fremhævet det straffeprocessuelle princip, at der skal være rimelig grund til at antage, at en rigsretsanklage vil føre til domfældelse. I udvalget for forretningsordenen vil vi bruge de nærmeste dage og uger til at få set på, i hvilket omfang dette princip er fulgt tidligere. Det er også opfattelsen i mit parti, at det er fulgt tidligere, men vi vil godt se lidt nærmere på udfaldet af de sager, hvor man har fulgt princippet, og i hvor stort omfang der har været sammenfald, om folketingets antagelser har holdt stik, eller om de ikke har holdt stik.

Man kan i retsplejeloven finde andre processuelle principper, f.eks. at der i principielle sager bør rejses tiltale, hvis offentlige interesser tilsiger det. Man kan også sige, at det er svært at vide med sikkerhed, om det tjener folkestyrets interesser bedst, at man søger at bortvejre enhver tvivl – der er måske personer, som ligefrem beder om at blive renset – eller om det er bedre at lægge sig på den sikre grund og sige, at vi skal være temmelig sikre på, at der vil kunne ske domfældelse.